

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се плаћа уредништву у Београду на „Великом Тргу“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупиљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 дин. Гостионичарима и мханџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6 полугодишње, 4 динара, ну ови се по овој цени могу презлатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

НАША ДЕЦА

(ИЗ ТАСИНИХ БЕЛЕЖАКА)

(НАСТАВАК)

13.

Да покажемо и прве слике...

Када је пре неколико година у Београду практицирала докторка Зиболдова, јави јој се једно лице, које се казало да се зове Јован, ситничар... Водећи собом девојчицу, тако од 10 година, овај човек казиваше: како су по детету изашле некакве красте, па тражаше, да се оно лекарски прегледа.

Докторка Зиболдова са докторком Љочићком, која се код ње десила, прегледају девојчицу, па не видоше никаквих краста, али на полnome делу девојчиномe нађоше трагове силованања, а осем тога још и *заразну болест*.

Девојчица је тада рекла, да јој је срамоту учинио сам Јован.

Овај се онет правдао, да је то учинио не он, него некакав његов брат.

Али после једно пола сахата дошла је Зиболдовој и сама мајка девојчина, молећи, да се о томе случају никоме ништа не јавља, јер се она, вели, задовољава тиме: што ће Јован све трошкове за лечење детета јој платити...

После тога на пет дана, дошла је Зиболдовој она иста девојчица, и, водећи сада собом своју млађу сестру од 6 година, молила је да се и ова прегледа.

Докторка прегледа и ово дете, па нађе и на њој — *заразну болест*.

На питање — и ово је дете одговорило: да ју је Јован покушавао два пута у свом дућану силовати, али, да је то мати спречила...

Ствар буде достављена полицији.

Одмах буде извршен лекарски преглед. Њиме се утврди: да је старија девојчица и силована и заражена.

Млађе девојчице није било, нестало је негде, али место ње дошла је мајка, која је изјавила: да њена деца нису ни силована ни заражена, да она нема никога да тужи и т. д.

То исто покаже на испиту и сама старија девојчица, не признавајући ништа.

Разуме се, да онда ништа није хтео признати ни сам кривац Јован.

Ова је породица била са стране, па је одмах за тим и нестало из Београда, али је остало уверење: да је покварена мајка са својом децом трговала...

14.

Трговање са својом децом, које се онако отворено води на Западу, као да по мало добија подражавања и у нас. *)

*) У Лондону се нуде деца као обична роба. Сами родитељи изводе их на пијацу... Драстичне слике, које је износила *Pall Mall Gazette*, јасно казују до какве је низине пао морал у енглеској престоници. *Gujol* опет у свом делу о проституцији, потврђује прилике у Паризу, где такође деца страдају... Д-р *Henne* наводи случајеве, да се деца од 8—9 година продају за експорт из Лондона за Белгију, Француску и т. д. Томе слично постоји и у Бечу, Будапешти, одакле се лиферују транспортом девојкама за источне крајеве и т. д.

Један покварен отац остао је удов. По смрти жениној остала му само ћерка... Када је ова прирасла, он ју стане онда натеривати да што заслужи. Ова заслуга односила се је на — блуд... Ћерка га у први мах није разумела, али је после видела намеру немилостивога јој оца... Сам отац звао је људе к себи у стан, и ту им је своје дете подводио. Ћерка се је у почетку опирала, па се је после и навикла... У томе гадnome послу падала је све ниже и ниже, докле није већ снала на саме — робијаше... Отац је држао стан на доњем Калимегдану, близу осуђеничке баште, те је тако, на томе месту, одржавао везу са осуђеницима, тако званим — „слободњацима...“

Када је несретна девојка пала власти у руке, било јој је тек — 16 година... Била је већ сасвим палого морала и, као обично, заражена...

На испиту је са пуно цинизма причала о своме жалосnome животу... Смејала се свему... Само када јој је предочена још несретнија будућност, која ју неминовно чека, забринула се, па и плакала...

— Отац ми је крив за моју несрећу — говорила је она. Ја сам хтела да идем у службу, али ми он није дао, него ме је задржавао код себе, да га служим... Онда ме, после, натерао и на блудничење... Прво сам морала ићи са једним човеком, кога не познајем... Био је доста пијан... Он је био први са мном, а оцу је платио — пет динара... После је увек слао људе кући, мени, а он је паре узимао... Тако сам ето пропала... а ви, господине, видите, ко је крив мојој несрећи...

15.

Са овом девојком пала је власти у руке још једна несретница.

То беше пасторка једнога надничара из Аустро-Угарске. Ова је онет на испиту испричала ово:

— Мене је прво осрамотио мој очух... У томе му је помагала моја рођена мајка. То је било ноћу у Јуну месецу... Очух и мајка везали су ми руке за кревет, па ме је онда очух осрамотио... Ја сам викала за помоћ, али ми је мајка држала мараму на устима... После је то очух урадио још једанпут... Онда су ме држали у соби затворену, да се никоме не потужим... После су ме пустили да зарађујем подавајући се свакоме... више нису обраћали бригу на мене, а ја сам после радила што сам знала... Ја сам се одала скитњи и тумарала сам свуда... Продавала сам се и радила сам срамотно које где, по подрумима, новим грађевинама, за пола динара и за грош — докле ме ноћас нису ухватили жандари и овде привели... Ја сам доиста неваљала, али ми је свему томе крива моја мајка...

Тада је овој девојци било 15, њеној мајци 36 а очуху 28 година...

16.

У Паризу, а и по другим већим варошима, обична је појава пред влашћу, да овог или оног, богатијег, човека онтуже, да је извршио силовање, на детету...

Наравно, са тужбом се јавља отац или мајка, тражи оштету и т. д. само човека да оглобе... *)

*) За тај случај у Паризу употребљују мушку децу од 6—10 година. Таква се деца, дресирана за то, улагују око постаријих људи, докле им се не увуку у стан, или у хотел, па онда нададу ларму, да су силована и т. д. Разуме се, да се ту одмах нађу „родитељи“, да за коју стотину динара ствар забашуре и власти не јављају...

И невини људи више пута плаћају глобу, уцену, само да се избеде курталишу.

Једнога дана јави ми се нека Јулијана удова Н... Водећи собом своју ћерчицу од 12 година, стане плакати и тужити се, да јој је дете — силовано...

— Ево, господине, ово моје дете... ово моје јединче... ово моје сироче... ах несретница... куку мени... оставила сам данас по подне саму код куће... Само за један часак, док сам отишла до госпође Н... на Варош-капији... Али, куку мени несретници... Ах... Боже милостиви... док сам се, то мало, код госпође бавила, дошао је у мој стан Н... Н... и ово моје дете налетео, и силовао... Куку мени... Несретник... Бог га убио... Да ми је да га зубима закољем... Тражила сам га у дућану... Па га нема... Тужим га, господине, тужићу га свима судовима... Ићи ћу до... Да се казни... Тражим да ми за поврећену невиност ћеркину плати 200 дук. цес...

Па онда настави опет плач и кукњаву, призивајући све свеце с неба, да јој помогну...

Једва ју стишах, обећавајући јој: да ће власт чинити одмах што треба...

Позвах девојчицу, да ми она сама догађај са њом исприча...

И покварено дериште, научено од мајке, показа све појединости силовања, теретећи за то једнога богатога и угледнога београдског трговца...

Наредих одмах преглед.

Лекарска комисија прегледа девојчицу и у свом поднетом мњењу изјави: да је девојче не само своје девојанство давно изгубило, него да је чак и од венерије лечено...

Насамо испитивана девојчица признала је, да јој је мајка казала, да то све тако ураде, и да ће онај богати трговац паре дати, те да се лепо одену и т. д...

17.

Тако исто дошла је у полицију и Нанчика Н... праља... Она је довела своје дете од осам година...

И она је прво отпочела са плачем, пренемајући се, како јој је дете унесрећено, упропашћено, убијено... како Бог да убије господина Н... и... т... д...

— Тужим га, господине, и молим да се најстрожије казни... Дете ми је убио... Оно, сироче, није више за живот... Ево га власти, па нека ради са њим што зна... Бог га убио... Зликовац... Та Турци тако са дететом не би урадили, као што је он учинио... Тужим га... Тражим да ми плати срамоту детету 100 дук. цес...

Па опет у плач и кукњаву, да се сва полиција разлеже...

Позовем дете, да ми оно исприча, како је са њим било.

Дете, рекох у осмој години, прича потанко, без зазора и срама, све нијансе обљубе до најмањих ситуација, означајући гласно за кривца господина Н... човека од угледнога положаја.

Тужбу сам примио, али ми је ствар била доста сумњива.

По закону наредим да се изврши лекарски преглед.

Лекари нађоше, да је дете сасвим здраво и да на полним органима његовим нема никаквих повреда.

Насамо испитано, дете ми призна све, да је мајка ствар удесила, како би се господин Н... заплашио, те га оне тако за коју сумицу испумпали...

Обе мајке, разуме се, да сам подвргао најстрожијој истрази и казни. Обе су биле Маџарице, родом из Угарске. И када сам над њима извршио што је по српским законима требало, предао сам их аустријским властима, да их прогоне даље од српске границе, не пропуштајући том приликом земунском капетану навестити: какви нам шљам друштвени са уредним царским пасошима, по који пут, шаљу у Србију...

18.

Није у Београду редак случај, да отац или мајка, или и обоје, најуре своју децу на улицу као пашчад.

Јуче је било у свима београдским новинама јављено, како је некаква зла мајка истерала своје троје мале деце из куће, како су она цео дан лутала, а у вече дошла у полицију на преноћиште.

Од такве напуштене деце шта може бити друго, него да се, остављена сама себи, одају и на крају и на блуд...

Доцније ћу изнети децу, која краду, а сада да покажем ону, која блудниче...

Девојчица је кћи једнога занатлије.

Тек јој је 12 година.

Лепо и бистро дете.

Ухваћено је, да проводи блуд на Калимегдану...

— Отац ми је занатлија — причаше она — мајке немам.

Умрла ми је пре годину дана. Остало је нас четворо деце. Ја сам најстарија. Ономе најмлађем имаће две године. Ја сам учила и први разред института... Одакада нам је мајка умрла, нама је било врло хрђаво... Мени је било најгоре... На мени су остали сви послови у кући... Па сам са тога морала и школу напустити... Али нас је отац све тукао... Мене највише... Иде послом по вароши, дође кући љутит, а неки пут и пијан, па нас све редом, ни за шта, бије... По неки пут по цео дан не једемо ништа... Више пута дођу из комшилука, па нам донесу пола леба... Тако је све било... Али је отац бивао све гори и љући... Ја сам највише страдала... Истерао ме је из собе, те сам две ноћи спавала на дрвима, у авлији... А после, када је дошла зима, било је хладно, па сам ишла код неке баба Росе, онде у комшилуку. Њу сам молила, те ме је примила да ноћим, али после ме није хтела примити ни она... Онда сам прешла код тетке Розике... Када сам после хтела ићи оцу, он ме је непрестано терао. Није хтео да зна за ме: вели, да му је доста и оно деце на врату. Још ме је ударио по глави штапом, којим вуну дрида, те ми се ево и данас познаје чворуга. Ја сам онда остала код тетке Розике... Она је Швабица, али ме је примила, да радим код ње... Тамо сам се упознала са њеним сином Францом, шлосером, и он ме је прво преварио. Ја сам се тужила тетку Розики на њега. Али ми је она на то говорила, да ми неће ништа фалити. После сам морала чинити све, што је Франц хтео. Ја сам више пута плакала, али ме је тетка Розика тукла... Ја сам онда од ње побегла код друге једне жене, којој муж ради у граду. А и тамо ми је било хрђаво... После сам и од ње побегла, па сам ишла коједе... Спавала сам на Калимегдану. И тамо сам са некима радила срамотно... Од једнога сам добила динар. Други један човек дао ми је пола динара. За те паре ишла сам у ону ашчиницу спрам реалке, те сам се најела... А за вечерас ми је казао један господин, да га чекам онде код градске капије. Рекао ми је, да ме води код њега, па ће ми ујутру дати пет динара... Али ме је ухватио позорник, и, ето, довео ме у полицију...

19.

У великим јевропским варошима сиротиња се грдно мучи са становима. Има где по двадесет лица спавају у једном собичку, или подрумчићу... Лежу згрчени, тек колико само главу да наслоне.

Разуме се, у таквим збијеним местима извор је страшним пороцима и злочинима...

Brouardel наводи, да у радничком крају, где живи сиротиња, цела породица спава на једном кревету... Више пута дешавало се, да је отац, глава породице, пијанац, па дошав доцне кући, онако пијан, силује своју рођену кћер, која спава са њим у једној постељи...

Износи се и овакав један случај... У једној соби становале су три породице. На једној постељи спавао је отац, коме је било 73 год. мати и син од 12 година. Једне ноћи старцу повли и ускоро издахне. Док је старац издисао, узањ су сасвим мирно и безбрижно спавали његова жена и син... Но исте ноћи у истој соби десио се и други случај. Док је старац умирао, онде на другој постељи до њега, порађала се једна сиротица. И у оном истом часу, у коме је старац издахнуо, родило се и заврисало дете... У једном дакле истом моменту десило се и умирање и рађање... Још треба додати, да је обе ове појаве својим очима гледало шеснајсторо деце, која су у истој соби становала!!!...

И у Београду има препуњених станова.

Није редак случај, да у једној собици и кујни станују по две а три породице. Више пута и сасвим непознате једна другој... И онда се из тако пуних станова излеже овакав случај... Једнога дана дошла је полицији на тужбу сирота мајка са оваком изјавом:

— Ја држим собицу и кујну у улици... Као сирота жена довијам се како да живим, па сам собицу издала под кирију

Вилмушу, столару, и његовоме друштву. Има их шесторица: сви су раденици код Паје столара... Ја имам једно дете — ћерчицу Јозефину, па када идем на рад, ја некад водим и њу, али је више остављам код куће, да пази на ствари, и да се нађе, ако би ме когод тражио; јер ја, знате, радим бео веш и шијем по кућама... Имам моје познате госпоје, код којих радим... Детету ми је 12 година. Ђерка ми је врло мирна и скромна... Цео комшилук јамчиће за њу, да је најбоље дете у оном крају... Али, несрећница, када сам синоћ дошла кући, нашла сам моје јединче сву крваву на кревету, где јауче од болова... Сва је била исплакана и избјигана... У тешким боловима испричала ми је, да ју је, нашав јуче после ручка саму, Вилмуш напао и силом осрамотио... Дете ми је сво рађаво... Убијено је... Не вреди ни Богу ни људима...

(НАСТАВИТЕ СЕ).

МОЖЕ БИТИ КРАЂЕ ЕЛЕКТРИЦИТЕТА

(посвећено општој седници Касационог Суда од 23. септембра 1898. Бр. 7537.)

Већ по *други пут* (у 36-ом броју, стр. 275. и 47-ом стр. 362) „Полицијски Гласник“ узима у дискусију интересно питање: *да ли електрицитет може бити предмет крађе?*

Осем „Полицијског Гласника“, у јавности је изнесено ово питање још и у „Браничу“, правном листу, (у 19-ом броју, стр. 687), али само као једна од одлука Опште седнице Касационог суда за конкретан случај, која се региструје.

Међу тим, само питање, које се поставља, поделило је правнике у два табора. Онај део, који је имао да да *пресудан глас*, и по томе јачи, преломио се, и на постављено питање дао негативан одговор: — *Општа седница Касационог Суда решила је, да не може бити крађе електрицитета.* Други део, бар онај, који је до сад у јавности учествовао, или у покретању овога питања у јавности, или дискутовао само то питање, за мишљење је, које, вентилирано и у науци и у јавности, *тврди, да може бити крађе електрицитета.*

У прилог оног дела правника, који дели мишљење противно ономе, које је створено приликом конкретног случаја, хоћемо да изнесемо у јавности чисто научно дискутовање тога питања.

У самој ствари пак, питање, које као да је најтеже правницима, лежи у суштини самог електрицитета као физичке појаве. Кад год је пред правницима било питање: *да ли може бити крађе електрицитета?* они су, навикнути на научну дефиницију крађе, која међу битне услове иставља реч „покретна ствар“, постављали питање: *шта је електрицитет?* заборављајући да то питање припада *Физици*. За правника, *електрицитет* је само *резултат* материјалних ствари употребљених за његову производњу; машине, угаљ, радници, инсталација у резултату даје *једну силу физичке природе*. Та је сила *резултанта* материјалних, стварних предмета; она је *пројекција* материје, која је употребљена да се та сила створи. Крађа такве силе значи *крађу материјалних предмета, ствари.*

Ето гледишта с којег правник има да посматра електрицитет и да електричној струји да заштиту од крађе, и то *казнено-правну заштиту!*

Француски стручни недељни реви о електрицитету, *L'Éclairage Électrique*, у оваквим идејама и посматрањима о овоме питању, донео је у октобарској свесци један чланчић под насловом *Законодавство и електричне струје.*

Како је то интересно питање, а већ је на дневном реду у нас, ми га, у преводу, пружамо својим читаоцима.

*

Пре неког времена, извесан суд у Немачкој решио је, да се одвођење електричне струје не може сматрати као *крађа*, пошто Кривични Законик није предвидео тај случај и усљед тога у том погледу садржи празнину. И Савезни је Суд, одиста, потврдио ту одлуку првога суда у недостатку законске одредбе за тај кривични случај.

Таква одлука иставила је на дневни ред питање, да ли је електрична сила нека *материјална ствар* и да ли она, по томе може бити предмет *крађе*; или, да ли је праведније сматрати противзакону употребу електрицитета као неку *превару*, или као неку *оштету*, која је учињена на некој ствари. По

мишљењу *професора Dr. F. Meili-a*, који је претресао то питање у немачком листу *Elektrotechnische Zeitschrift*, и чији је ауторитет у питањима електричног законодавства, а нарочито телеграфског права, врло добро познат, крађа се много мање даје одредити околношћу што је одиста нека ствар покретна, но што се даје тиме кад се тиче неког добра, које нема карактер непокретности. Електрична сила има индустријалан и трговачки значај и вредност, што је ван спора; она је, дакле, одиста, нешто над чим се могу упражњавати права. Као таква она је била призната у приватном праву без спора; али, правници нису проучили у основи питања, која су везана за електрицитет и његову корисну употребу у приватном животу.

Проучавајући питања приватног права, која истављају на површину примену електрицитета за произвођење снаге, светлости и топлоте, видеће се колико би било корисно тачније дефинисати саму природу електрицитета.

1. *Правна природа уговорних односа створених уступањем електричне силе.* — Размотримо случај кад се какав предузимач обвезе, да, за потрошњу на некој линији, непрекидно снабдева извесном јачином моторичног електрицитета, за осветљење, или за грејање. Каква би ваљала бити правно тачна дефиниција овог издавања електричне струје? Да ли ово издавање струје чини неку *куповину*¹⁾ или неки *закуп*²⁾ (закуп ствари, *louage d' une chose*, или закуп службе, *louage d' un service*), неки уговор о раду (*louage d' ouvrage*) или неки уговор о аренди (*bail à ferme*), или се ваља одрећи заодевања у икакве уговорне форме, које су познате данашњем приватном праву?

¹⁾ *Куповина, emptio, l'achat* јесте консесуалан уговор, којим се обвезује једна страна, да ће другом уговорнику *своју одређену ствар пренети у својину*, а овај опет, да ће му у накнаду дати извесну суму новца. — Таква је дефиниција *куповине* и *продаје* (*venditio, la vente*) у науци грађанског права. Отприлике таку исту дефиницију даје и француски *Code civil* у § 1582. и наш *Грађански Законик* у § 641.

²⁾ Овде, ради бољег разумевања, износимо све што се односи на ову врсту приватно-правних односа, и по науци и у законодавствима.

По науци, *закуп* је консесуалан уговор, којим једна странка уступа другој неку извесну *незаменљиву ствар на употребу и уживање*, а за неко *одређено време* и неку *одређену цену*.

Француски *Code civil* не даје никакву дефиницију о *закупу*, као што то чини код *продаје*, већ у § 1708. вели: „Има две врсте уговора о закупу: *закуп ствари* (*louage des choses*) и *закуп рада* (*louage d' ouvrage*).“

У § 1711. вели, да та два рода уговора о закупу имају неколико својих варијација, „подраздељују се још у више нарочитих врста“, и зову се: *bail à loyer* — кирија, закуп кућа и покретности; *bail à ferme*, аренда, закуп пољских добара; *loyer* најам, уговор о раду или служби; *bail à cheptel*, закуп домаћих животиња; оваца (кесим), коња, волова (изор); и т. д.

У овој расправици, наравно, узима се реч *закуп* према смислу француског *Code civil*, па и текст у загради после речи *закуп* и реченица, која детаљнише тај закуп има смисао француског Грађанског Законика, за то ћемо и ми, у преводу, увек у загради назначити, која се од варијација ове врсте уговора мисли.

Француски *Code civil*, дакле, полази са основе римског права по коме се *закуп* — *locatio conductio* делио на: *locatio conductio rerum*, ако је био у стварима и *locatio conductio operarum*, ако се саствојао у каквој радњи.

Така је основа и у немачком законодавству: *Der Miethvertrage* са облицима: *Die Sachenmiete* и *Die Dienstmiete*.

Богшић у свом „Црногорском Имовинском Законик“ за ову врсту уговора има општи назив *најам*, а као посебне облике *најам ствари у опште* и *најам службе и рада*.

Наш *Грађански Законик*, у регулисању оваке врсте приватно-правних односа, није се држао основе римског права, већ сматра *закуп* и *најам* као *две различите врсте* за то их и ставља под нарочите одељење: у гл. XXV говори о *закупу ствари*, а у гл. XXVI. о *закупу рада*, најма. Међу тим по мишљењу г. Андре Ђорђевића, најправилније би било обухватити ове одељене врсте уговора у нашем Грађанском Законик под називом „*Најам и његове различите врсте*“; то би одговарало и науци и модерном законодавству.

Н. М. Т.

Ако је то нека куповина (un achat), који је, у истини, објект или ствар којом се ставља у државину и власт купчеву? Такво је питање, које се намеће, ако се посматра, као што то чини немачки Грађански Законик, обвеза продавца, да прода неку ствар и да је стави у државину купца; и по самом овом Грађанском Законик, по његовом смислу, ствари су само материјални предмети. Швајцарски федерални законик изражава се са више опрезности: према уговору продаје, продавац се обвезује предати купцу потпуну сопственост и уживање продане ствари. Али, остао би још један приговор: електрична сила није некаква ствар већ је средство, да се произведе ефект.

У Инглеској, закон се задовољава дефиницијом, по којој под електрицитетом ваља разумети електрицитет сам по себи, неку електричну струју, или неке друге сличне причине. Писци веле, да се више не може говорити о издавању електрицитета, већ о издавању тежне силе или кретања.

И пак, може се усвојити да је то баш продаја, сматрајући при томе електричну силу као неки објект у суштини модерног карактера.

Ludewig разматраше питање с друге тачке гледишта. По њему, уговори, који се односе на електрицитет, јесу уговори о давању рада (contras de prestation de travail) а поименце неки уговор о служби (louage de service). Није реч о уговору закупа рада (louage d'ouvrage), пошто уговор има за објект тек произвођење неке производне силе, но не оне економског дохотка, т. ј. неког рада, који има унутарњу економску вредност и значај.

Може се тако исто усвојити, да је то неки закуп ствари (un louage de chose). Набављач ставља своју фабрику на расположење неком кирајници, да би од ње чинио употребу у том циљу, да производи струју за своју личну потребу, или да је држи на своје располагање у опште. Истина, да је закуп везан са опслуживањем фабрике људима, пошто машинама ваља дати кретање, ваља њима руковати и о њима се старати. Ова тачка гледишта је другог реда, а механичко произвођење снаге јесте оно што долази на прво место. Чини се утрошак електричне силе, али се давање под закуп односи само на употребу машина, које остају сопственост набављачева. И да се не узме у обзир ова напомена као од решавајућег значаја, професор Meili примећује, да у свима случајевима кад је био позван да да своје мишљење, образци трговачких и индустријских уговора свођаху се редовно на гледиште да давање електричне струје сачињава у опште неки закуп (un louage); само је једанпут нашао израз *уговор силе*. Ово примећување је потврђено и од других правника.

Правни израз о аренди (bail à ferme) не налази се никако у овим уговорима, ма да би се хидраулична сила имала сматрати као предмет, који се може дати под аренду.

Dr. Meili се устеже, да сматра издавање струје као куповину или давање под закуп ствари, али и пак он би дао првенство куповини кад се електрична сила посматра као објект модерног права нарочите врсте.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Суђења код општинских судова

На задатак у 47. броју „Полицијског Гласника“, где је донета пресуда због дуга од зараде и повраћај ствари, са одвојеним мишљењем једног судије, правилно су одговорили ови општински писари:

Божа А. Голубовић, писар општине београдске.

Милвоје П. Николић, писар општине пиносавачке.

Војислав М. Ђурчић, писар општине братљевске;

који су се изјаснили да је одвојено мишљење судијино правилно и на закону основано. Остали су одговорили неправилно и требало би, да више обрате пажње, на наше законите образце и формуларе које износимо у листу, те да би могли корисно послужити служби којој су се посветили.

Свака поднета тужба, има се, предходно оценити и донети одлука о њеној уредности, па тек онда се упуштати у

даљи судски рад, тога овде није било, а то није смело бити, ако се хоће законска тачност и правилно захтевана једнообразност у поступању код општинских судова.

АКУЉКИН МУЖ

ПРИПОВЕТКА

Федора Достојевског*)

Било је већ доцкан у ноћ, дванаест часова. Био сам већ заспао, но одједном се пробудих. Мутна, слаба светлост далеке поћне лампе једва је осветљавала собу... Готово сви су спавали. Спавао је у Устанујев и у типини се чуло како тешко дише и како му слуз у грлу са сваким дахом кркла.

Далеко у ходнику наједаред одјекнуше кораци страже која се примицала. Пушка луни кундаком о под. Врата се отворише; каплар, опрезно ступајући, преброји осуђенике. За часак затворише собу, метнуше нову стражу, а стара се удали и опет окрену типина.

Сада тек опазих да недалеко од мене, с леве стране, двојица нису спавала и као шаптала међу собом. То се догађало по собама: каткад по неколико дана и месеца леже један поред другог, не проговоре ни речи, па одједном ноћу окрену разговор и један пред другим стану одавати сву своју прошлост.

По свој прилици, одавно су се разговарали. Из почетка не чух, но и сад не могах све разабрати, али мало по мало привикнем се и почех све схватати.

Није ми се спавало: шта да радим но да прислушкујем...

Један приповедаше врло живо, у пола лежећи на постељи, придигнув главу и испружив врат према другоме. По свој прилици био је занесен, узбуђен: хтело му се приповедати. Његов слушацац, намргођено и сасвим равнодушно, седео је на својој постељи, испружив по њој ноге, овда-онда по што год промрљао као одговор приповедачу, но некако више из учтивости но од збиље, и сваког часа пунио је нос бурмутом из кутије. То је био војник Черевин, човек од педесет година, цангрисало, цепидлака, хладна мудрица и сујетна луда.

Приповедач Шишков био је још млад човек, тако од тридесет година, наш варошки робијаш који је радио у кројачници. До сада сам мало пажње обраћао на њ, па и доцније, за све време мога робијашког живота, ништа ме није вукло да са њиме ступим у додир. То је био будаласт човек. Каткад ћути, живи намргођен, понаша се опором, по недељу дана не говори. А каткада се уплете, почне брбљати, жести се без узрока, лута из једног здања у друго, разноси вести, лупа. Истуку га, па опет ћути. Био је плашљив и подао човек. Сви су га презирали. Био је омален, мршав, очију некако немирних, а каткад тупо замишљених. Када хоће што да приповеда, почне ватрено, што јаче, млатара рукама, — и наједаред прекине или пређе на другу ствар, занесе се новим ситницама и заборави о чему је почео говорити. На балалајци је свирао лепо и волео је свирати, о празницима је играо, и играо добро када би га наговорили... Врло се брзо дао наговорити да штогод учини... Не, да је био послушан, но је волео пријатељства и свима пријатељима угодити

Дуго нисам могао разабрати о чему приповеда. С почетка ми се чинило да се непрестано удаљује од предмета и прелази на споредне ситнице. Можда је и запазио да Черевину готово ништа није стало до његове приповетке, но, како је изгледало, хтео је нарочито уверити се, да ли је његов слушацац задубљено-пажљив, и можда би га јако болело да се уверио о противном.

— ...Деси се те поће на пијацу, настави он, — сви се клањају, указују му част, једном речју — богат човек.

— Велиш, трговац је?

— Та да, трговац. У грађанству је код нас тужно и невољно. Голотиња. Жене са реке носе воду да поливају баште; муче се, муче, а у јесен не наберу ни за пчи (руска чорба). Но он је имао велико имање, земљу су му радили радници,

*) Једна, засебна глава из „Записника из мртвога дома“, где је велики руски писац унео своје успомене са робије, на којој је био неколико година због политичких кривица. „Записници из мртвога дома“ преведени су на све модерне језике.

преди тога имао је челе, трговао медом, а и стоком, и у нашем месту био је врло уважен. Био је врло стар, седамдесет година, сед, крупан. Кад пође у лисијој бунди на пијацу, сви га поздрављају.

- Здравствујте, чика Анкудима Трофимићу!
- Здраво и ти, одговара. Никога није презирао.
- Нека вас Бог поживи, Анкудима Трофимићу!
- А како твоји послови? пита он.
- Рђаво. А како ви?
- Тако, животаримо; такође кадимо небу.
- Бог вас поживио, Анкудима Трофимићу!

Никога није презирао, а говорио је — свака му реч вредела злата. Био је школован, знао читати и писати; увек је читао Свето Писмо. Посади своју бабу пред себе:

- Но, слушај, жено, пази! и почне тумачити.

Жена му није била стара, женио се други пут ради деце, јер од прве није имао. Од ове друге, од Марије Степановне, имао је два још недорасла сина и Акуљку, осамнаестогодишњу кћер, најстарију од све деце.

- Је ли то твоја жена?

— Чекај. — Најпре дође Фиљка Морозов. Једаред он рече Анкудиму: да се делимо, дај моје четири сготине рубаља, каже, зар сам ја твој радник? Нећу да тргујем с тобом, каже, а ни Акуљку нећу да узем. Сада сам почео скитати се. Родитељи су ми умрли, каже, па хоћу да попијем новце, па онда у војнике, и за десет година ето мене као ђенерала! — Анкудим му даде новце, пречисти рачун са њиме — јер је још његов отац са заједничким капиталом трговао са старцем. „Ти си пропао човек“, рече му. — А он њему: Био ја пропао или не, али ти ћеш, седа брадо, још и псе терати на воду. Тврдичиш, скупљаш сваку крпу. Пљујем ја на то. Штедиш, штедиш; и са чиме нећеш још трговати! Ал, ја сам човек. А твоју Акуљку ипак нећу узети, јер сам и онако са њоме спавао...

— Како се усуђујеш осрамотити поштена оца и поштену кћер? викну Анкудим. Када си са њоме спавао, ти змијино сало, ти штукина крви? И сав се стресе, Фиљка му сам исприповеда.

— Али не само да неће за мене поћи, рече, већ ћу тако учинити, да се ваша Акуљка неће моћи ни за кога удати, нико је неће узети, ни Микита Григорић неће је узети, јер је непоштена. Ја сам још јесенас почео с њоме живети...

И тада момак поче банчити, да је по вароши све пуцало. Скупио друштво, имао много новаца, три месеца банчио и све спискао. „Када потрошим све новце, говорио је, продаћу кућу, све ћу продати, па онда одох или у војнике или у скитнице.“ Од јутра до мрака био је пијан, возио се на колима са четири коња са прапорцима. А девојке су га страшно волеле.

- Еле, с Акуљком је пре тога имао посла?

— Стој, чекај. Тад ми је баш отац умро, а моја мати пекла колаче. Радиле смо за Анкудима, и тако се хранили. Наш живот био је рђав. Имали смо земљу са забраном, сејали смо жито, по после смрти очеве све пропаде, јер сам се и ја био проскитао, брајко мој. Од матере сам батинама отимао новаца...

- То није лепо када се туче. Велики је грех.

— Био сам пијан, брате мој, од јутра до мрака. Имали смо једну стару кућу; каткада смо седели гладни, мучили се по неколико недеља. Мати ме преклиње, али шта ја марим за то!... Брате, тада се нисам одмицао од Фиљке Мирозова. Од јутра до ноћи са њиме. „Свирај на гитару и играј, вели ми, а ја ћу лежати и бацати ти новце, јер сам најбогатији човек.“ И шта није радио! „Ајдемо, вели, да Акуљки намажемо врата смолом, нећу да Акуљка пође за Микиту Григорића.“ А за Микиту Григорића старац је још пре тога намислио дати девојку. Микита је био такође стар човек, удовац, носио је наочаре, трговао. Чим је чуо да се којешта поговара за Акуљку, оде и рече оцу: „То ће, Анкудима Трофимићу, бити за ме велика срамота, а и не желим женити се под седу главу.“

И ми измазасмо Акуљки врата. За то су је код куће тако тукли, тукли... Марија Степановна виче: „Убићу је!“ А старац: „У старо време, ја бих је исекао, а сада је у свету само блато.“ Суседи слушају како Акуљка вришти: туку је од јутра до мрака. Фиљка виче по целој пијаци: „Красна је девојка Акуљка! Чиста идеш, бело носиш, кажи кога волиш!“ После тога, сретнем ја једном Акуљку, ишла на воду с ведрима, и викнем: „Здравствујте, Акуљино Кудимовна! Чиста идеш, бело носиш,

кажи с киме живиш!“ Чим то рекох, а она ме погледа својим крупним очима и пребледе као крпа. Како ме погледа, мајка помисли да се смеје са мном, и викну јој: „Што се цериш, бестиднице!“ Тога је дана опет истукоше. Каткада су је по читави дан ударали. „Убићу је, вели мати, јер сада није моја кћи.“

- Била је распуштена.

— Слушај само, чико. Како сам тада непрестано пијанчио са Фиљком, дође ми мати. Ја лежим. „Што лежиш, кукавица? вели. Мангупе ниједан!“ Псује: „Жени се, вели, жени с Акуљком. Сада ће је драге воље и за тебе дати, даће ти триста рубаља.“ А ја њој: „Та, сад је осрамоћена пред целим светом!“ — „Лудаче, вели, када се будеш венчао све ће се забашурити; за те боље, ако цео живот буде крива пред тобом.“ А ми бисмо с њиним новцима скрипили се; већ сам, вели, говорила са Маријом Степановном. Она радо пристаје.“ — А ја ћу: Двадесет рубаља на сто, па ћу се женити. И веровао ми или не, до саме свадбе био сам непрестано пијан. Но сад се Фиљка Морозов стаде љутити: „Ја ћу ти, Акуљин муже, сва ребра испребијати, и ако ми се буде хтело, спаваћу сваку ноћ с твојом женом.“ А ја њему: „Лажеш, псето!“ Тада ме удари на сред у лице. Дотрчах кући и рекох: „Нећу се женити, ако ми одмах не дате још педесет рубаља.“

- А зар је хтедохе дати за те?

— За ме? А зашто не? Та ни ми нисмо били баш макар ко. Мој отац је тек пред смрт пропао због паљевине, и били смо богатији од њих. Анкудим ми рече: „Ви сте сиротиња.“ А ја му одговорим: „Али ваша се врата често мажу смолом.“ А он мени: „Што дижеш ларму? Докажи да је, непоштена; па свима људима не можеш запушити уста. Немој је узети, само враги новац што си примио.“ Тада раскрстих са Фиљком: по Биковом поручих му да ћу га бити пред целим светом, и до саме сам свадбе, брате мој, био непрестано пијан. Самс на венчању био сам трезан. Када смо се венчавали, ујак Митрофан Степанчић рече: „Ма и да није поштено, већ је све учињено и свршено.“ Старац Анкудим такође беше пијан и заплака се, сузе му све цуре по седој бради. Чуј, брате, шта и како сам тад урадио: понех са собом у цепу камцију, још пре венчања; хтедох Акуљки показати како се то удаје на непоштен начин, нека и људи знају да се нисам оженио као луда.

- Видиш! Дакле, нека одмах осети...

— Не, не; ћути. У нашем је месту обичај да се одмах иза венчања иде у собу док остали остану да пију. И оставише ме с Акуљком сама у соби. Седи бледа као крпа. Уплашила се. Коса је била плава као лан. Очи су јој биле крупне. И све ћути, не чује се, као да је онемела. Беше чудновата. Можеш, брате, помислити: камцију сам спремио и метнуо је уз постељу, али се, пријатељу мој, показа, да она збиља ништа није крива.

- Одиста?

— Ништа; поштена девојка из поштене куће. И заиста је, брате мој, претрпела толике муке?! Зашто ју је Фиљка Морозов осрамотио пред целим светом?!

- Да, да.

Тад клекох пред њу, склопих руке и рекох: „Акуљино Кудимовна, опрости ми лудаку што те држах за тако рђаву. Опрости ми јадноме!“ А она седи преда мном на постељи, гледа у ме, обе ми руке ставила на рамена, смеје се и само јој сузе теку; плаче и смеје се... Кад изађох из собе, рекох свима: „Ако сада сретнем Фиљку Морозова, неће више понети главе!“ А родитељи не знадохе како да захвале; мати готово паде пред њене ноге и заплака. А старац рече: „да смо знали, не бисмо ти, драга кћери, нашли таквог мужа.“ А кад отидох с њоме прве недеље у цркву, на мени лепа капа, кафтан од финог сукија, кадифене чакшире; она у новој зечјој бунди, у свилоној марами — она достојна мене, ја достојан ње: тако идемо а људи нас гледају радознало. Ја сам по себи био на своме месту, а Акуљанушку, ако не можеш пред другима похвалити, не можеш је баш ни покудити...

- Нд, добро...

— Слушај. Други дан после свадбе, ма да сам био пијан, побегох од гостију, отех се од њих и све летим: „Дај амо ниткова Фиљку Корозова — дај амо гада!“ Вичем по пијаци. Био сам пијан; најзад ме ухватише, и три човека једва доведоше кући. А по граду брује гласови. Девојке међу собом говоре: „Знате ли шта, девојке? Акуљка је била невина.“ Мало

после тога, Фиљка ми рече пред људима: „Продај ми своју жену — напићу те. Код нас је био неки војник Јошка, који се тако оженио: са женом није спавао, већ три године био пијан.“ — А ја му одговорим: „Ти си гад!“ — „А ти си лудак, вели: Та, тебе нису трезна ни венчали! Шта си могао пијан расудити?“ Дођем кући и станем викати: „Ви сте ме венчали пијана!“ Мати се убезекну, а ја њој: „Тебе је, мајко, злато заслепило? Дај амо Акуљку!“ И стадох тући Акуљку. Тукао сам је, брате, тукао, два сата тукао, док сам се могао држати на ногама. Три недеље пије устала из постеље.

— Дакако, примети равнодушно Черевин, — ако их не тучеш, онда оне... а зар си је затекао са љубазником?

— Не, нисам, одговори Шишков, и за час заћути. — Но било ми је већ криво; људи су ме страшно љутили, а томе свему беше Фиљка коловођа. „Ти имаш жену, рече ми, за узор, да се друге угледају.“ Једаред нас позва у госте и рече: „Његова је жена добра душа, племенита, учтива, пријатна, са сваким добра. Али је момак заборавио како јој је он сам мазао врата смолом!“ Седео сам пијан, а он ме тад шчепа за косе, ухвати, обори доле и рекне: „Играј, Акуљкин муже, ја ћу те овако држати за косу, а ти играј и весели ме.“ — „Ти, гаде! викнух. — А он мени: Доћи ћу к теби са друштвом, и шибама пред тобом тући твоју жену колико год будем хтео.“ Тада сам се — веровао или неверовао — после тога цео месец бојао сам изаћи из куће, мислио сам: доћи ће, орамотиће ме. Баш за то сам је и стао тући...

— Зашто тући? Руке се даду свезати, али језик не. Не ваља ни много тући. Казни, поучи је, помилуј је. Зато је жена. Шишков ћуташе неко време.

— Било ми је криво, узе он — опет окренух по старом: неки дан бијем је од јутра до мрака. Ако је не бијем, дуго ми време. Седи, ћути, све гледа на прозор и плаче... Даде ми се на жао, али бијем. Мати ме ради ње псује, псује и вели: „Ти, гаде, кукавица!“ — „Убићу је, вичем, и нека ми се нико не усуди ни реч прословити, јер сте ме на превари оженили.“ Из прва се старац Анкудин и мешао, сам долазио, говорећи ми: „Ниси ти бог зна ко! Наћи ће се и за те закон.“ Но затим се окануо свега. И Марија Степановна сасвим се смирила. Једаред дође и плачући моли: „Ево ме к теби, Иване Семенићу, с великом молбом: умири се, опрости јој! Рђави људи оклеветаше нашу кћер: сам знаш да си је поштenu узео...“ Клања ми се до ногу, плаче... А ја све вичем: „Нећу сада ни да вас чујем! Што год ми се буде хтелo, учинићу са вама. Фиљка Морозов пријатељ ми је и први друг...“

— Дакле, опет сте заједно почели?

— Ах! не можеш са њим ни речи рећи. Сасвим се пропало. Све своје списао, и погодио се код неког грађанина да служи војску место његовог најстаријег сина. А у нашем месту, ако се ко најми у војску, тада је до самога дана када ће га одвести, све у кући морало пред њиме лежати, и он је био свима прави газда. Новаца добија колико хоће, и живи у кући грађаниновој пола године. И шта није радио у кући?! „Ја идем за твога сина у војску, дакле ја сам твој добротвор, морате ме сви у кући поштовати, јер ћу иначе одрећи.“ Тако Фиљки паде код грађанина секира у мед; с њерком спава, сваки дан после ручка вуче господара за браду — све ради своје забаве. Сваки дан иде у купатило, и само што му се није давала пара од ракије, и што га нису жене на рукама носиле у купатило. Врати се кући из шетње, стане на улици: „Нећу кроз врата, руши зид!“ и мора му на другом месту крај врата направити пролаз. Најзад, и томе би крај: поведоше га у војску! Читавом улицом гура се народ. Фиљку Морозова воде у војску! Он се на све стране клања. А Акуљка у тај час силазила је из баште. Чим је Фиљка запази, баш код наших врата, викну: „Стој!“ — скочи с кола, па јој се баш до земље поклони и рече: „Душо моја, јагодо, волео сам те две године, а сад ме са свирком воде у војску. Опрости ми, ти си поштена кћи поштена оца, ја сам, бесрамник, свему крив!“ И поклони јој се други пут по земљи. Акуљка стаде, испрва се као заплаши но онда му се поклони дубоко и рече: „Опрости и ти мени, добри младићу, не знам ништа рђаво о теби.“ Ја за њом у кућу: „Шта си му рекла? А она ме — веровао ми или не веровао — погледа и одговори: „Сад га волим више него цео свет!“

— Гле!

— Читав тај дан не проговорих с њоме ни речи... Само јој пред вече рекох: „Акуљко! Сада ћу те убити.“ Не могах ноћу спавати, изађох у ходник да пијем кваса (неко руско народно пиће); већ стала и зора пуцати. Уђох у собу и казах јој: „Акуљко, спремај се да идеш на њиву.“ Ја сам се већ пре тога био спремио — и мати је знала да ћемо поћи, па рече: „Радно доба, а човек већ трећи дан лежи и ништа не ради.“ Упрегнух кола, ћутим. Чим се изађе из наше вароши, одмах почиње борова шума на петнаест врста, а иза ње је наша земља. Ишли смо шумом неке три врсте, зауставим коња и рекнем: „Устај, Акуљко, сада ти је крај.“ — Гледа ме, уплаши се, устаде преда мном, ћути. — „Додијала си ми, рекох: моли се Богу.“ И ухватих је за косу: имала је врло густе, дугачке власи, омотах их око руке, позади с обе стране, стиснух је коленима, извадих нож, главу јој забацих натраг, и повукох ножем по грлу... Она врисну, крв шикну, бацих нож, дохватих је спреда рукама, легао на земљу, загрлих је и стадох над њоме викати, дерати се; и она виче и ја вичем; сва дрхће, отима се из мојих руку, а крв на ме, крв — и на лице и на руке шиба, шиба... Оставих је, спонаде ме страх, оставих и коња, узех бежати, бежати, долетех кући, па одмах у купатило. Имали смо врло старо купатило које се више није употребљавало; ту се сакрих и седох. Ту сам преседео до ноћи.

— А Акуљка?

— А она после устаде и такође пође кући. Нађоше је на сто корака од оног места.

— Ваљда је ниси са свим заклао?

— Да...

Шишков за час умукну.

— Има таква жила, примети Черевин: — ако ту жилу не пресечеш од једаред, то човек не може умрети, па ма колико му крви истекло.

— Али она умре. Нађоше је у вече мртву. Пуче глас, стадоше ме тражити, и тек ноћу нађоше ме у купатило... Ево већ четврта година живим овде, додаде, и заћута за часак.

— Хм... Дабогме, ако не тучеш — неће бити добро, примети Черевин хладнокрвно и поучно, опет узимајући бурмутуцу.

— Стаде шмркати, дуго и прекидајући.

— Ипак си се, младићу, настави Черевин, показао врло глуп. И ја исто тако затекох једаред своју жену са љубазником. Дозвах је у собу, превих узде на двоје и упитих: „Коме си се заклела? Које си се заклела?“ И стадох је тући, тући уздом, тукао је, тукао, по сата тукао, и она тада викну: „Ноге ћу ти прати и ту воду пити.“ Звала се Авдотја.

ФОТОГРАФИЈА У СЛУЖБИ КРИМИНАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Свакоме је познато, колика је корист од „Зликовачког албума“; фотографовање зликоваца постаје сваки даном све потребније; фотографско снимање резултата хемијских и микроскопских испитивања објеката, који стоји у вези са злочинима, уздиже вредност тих објеката, јер их тако могу разумети и нехемичари, те тако могу исти објекат да задрже дуже времена као доказни материјал. У многим је случајевима пошло за руком, те су с помоћу фотографије пронађени прави кривци, а невини ослобођени. Тако се скоро сумњало у Пфалцу на једнога човека, да је убио једну младу девојку. На плећима те девојке нађена је једна длака, која је личила на длаку из човечије браде. Али, пошто се слика те длаке 1600 пута увеличала, увидело се, да је та длака некаквог старог, жутог пса, а доцније је заиста и доказано, да је газда једнога такога пса био прави убица те девојке. У једном другом случају борио се убица са својом жртвом, једном женом, и обома су биле поткупане косе. Убица је био ћелав човек, а длаке, које су нађене у рукама убијене жене, биле су без икакве или са сасвим малим кореном, те је по томе закључио берлински судски хемичар Д-р Језерих, да је то коса ћелава човека, и ако није знао, да је убица у ствари ћелав. Доцнија истраживања доказала су, да је коса убице потпуно идентична са косом, која је нађена код убијене. Осим тога код оптуженога нађене су длаке, а по њиховом облику корена и по шиљатим врховима доказано је, да је то неподсећана женска коса. Сравњење фотографија и овде је доказало идентитет. Код једнога другога убице били су доказ фотографовани трагови крви. Оптужени је тврдио да

су ти трагови остали на њему када је клао једну козу, и доказао је, да је тога дана клао козу. Фотографски снимак показује, да је ту има поред козје крви и човечје. Када се увеличају 10.000 пута трагови те две врсте крви, онда се могу потпуно тачно разликовати, и то по облику и множини крвних зрнаца, којих има код човечје крви $4\frac{1}{2}$ до $5\frac{1}{2}$ милиона на једном кубном милиметру, док их код козје крви има знатно мање, а и неправилни су им облици. Човечјој крви слична је само крв — слона и камиле. Врло је интересантно, како се распознају фалсификати разних докумената с помоћу фотографије. Разна мастила се врло добро разликују, када се фотографију њихови хемијски састојци, те се тако врло лако доказују фалсификати те врсте. После смрти једнога сеоскога поседника, поднеше ускоро наследницима његовим једну признаницу покојника на 20200 марака. Пошто су наследници знали, да је покојник био дужан само 1200 марака, онда буде признаница фотографована, и тако се показало, да је прва двојка са свим додана, да је јединица преобраћена у нулу, да је друга двојка остала нетакнута, а да су друге нуле поправљане, да би биле сличне првој. Врло је рђаво прошао један човек, због једног будаластог фалсификата — одлежао је осам месеца у затвору. Њега су позвали „21.“ дана у једном месецу пред суд, и он је поправио термин, те од 21 направио 24, не би ли се извинуо због недоласка. Један неваљали трговац са стоком у Ратибору фалсификовао је уверење о карантину, те је хтео тако своју рогату марву да узме за извоз. И ту је фотографија показала веома тачно фалсификат. Радирања и брисања се такође обелодањују увећаним фотографским снимцима. Само фотографији има да захвали један поштански чиновник у Позеншену, што је осујетио један план, који је скован противу њега. Он је био оптужен, да је проневерио и фалсификовао три поштанске упутнице; фотографија упутница оштећене госпође доказала је заиста радирање и кварење цифара, али је сравнење с поштанским књигама доказало, да је тужитељка уједно и фалсификатор, јер је сама мењала цифре на старим поштанским упутницама.

Прев. Доб.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Беше већ скоро поноћ. У граду Нишу завладала је нема тишина. У кафани Николе и Гуше браће Јанковића, све мирно спава, и путници, и газде, и послуга... Сви улази позатварани су брижљиво а каније још с вечера. Пажљиве газде тако су увек и радиле, јер — има света свакојака.

Из једне шупе која је у углу дворишта, у неко доба ноћи појавише се кроз мала вратанца два човека; прво један на други... Нечујно као духови упутеше се правцу ходника механског.

— Пст... прошапта први и застаде; упре поглед и учуљи уши кроз мрак... „Овде се нешто чује!“...

— То је хркање уморенога слуге... Напред, слободно! — Одговори други тихим шапатам.

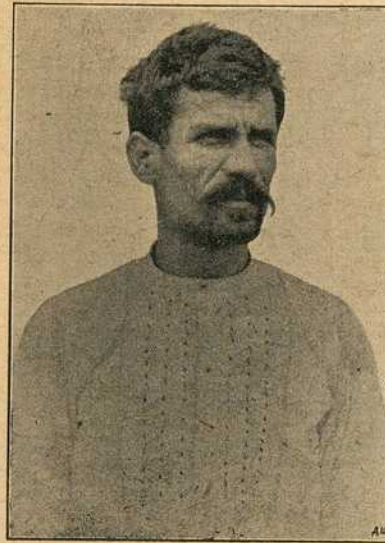
У једној отвореној соби спавао је сам газда Гуша. На столу поред кревета беше разбацано одело његово... Спавао је мртвим сном, те није узнемиравао у раду своје незване госте. Можда је то његова срећа... јер није дао повода, да се из каније вади нож... Нешто звекну лаганим звеком и оба човека одмах изађоше из собе...

Што тако брзо?... Да се нису чега поплашили?... Не, они су већ свршили један посао... сад одоше да сврше и други... И њега срећно свршише.

Светолик Милојковић (!) „Сека Перса“.

То је било ноћу између 20. и 21. јуна ове године. Сутра дан, 21. јуна, још у освиту дана, од уста до уста брујао је глас о ужасној похари.

Светозар Алексић — Пећанац.

Окружни начелник г. Генчић још у кревету доби ту немићу вест. Сва полиција нишка скочи на ноге да тражи... али кога?... Али, нишка полиција била је присебна... Нарешено би одмах да се по целој вароши учини преглед: ко је од скитница и рђавих људи тих дана био у вароши и кога сад нема?... То беше правилан почетак истраге, и, начелство у брзо беше на чисто ко су извршиоци похаре.

Депешом би на све стране у земљи расписана потера за Светозарем Урошевићем, званом „Сека Перса“ и Светозаром Алексићем Пећанцом, који су се виђали у Нишу. На њих начелство изјави сумњу, и није се преварило.

„Полицијски Гласник“ у потерници броја 27. донесе и слику „Сека Персину“ и одмах је разасла по целој Србији и претплатницима на страни, међу које броји и префектуру бугарске престонице.

Успех би сјајан. Софијска полиција одмах похвата оглашене лопове и по учињеној формалности међународној, спроведе лупеже нишком начелству.

Истрагом би ово утврђено:

„Светозар Алексић — Пећанац, из Крушевца, по занимању келнер, имао је два загранична пасоша добивена од начелства крушевачког: један из прошле године који је гласио на име Светозара Алексића, а други од ове године на име Светозара Пећанца. Први је дао Светолику Милојковићу*) „Сека Перси“ кога фалсификује (од 97. направио 98. год.) а други је задржао себи.

Кад су извршили предњу похару у Нишу, они су, по сопственом признању, новац поделили у парку жељезничке станице, па одатле кренули путем ка Алексићу. У Житковцу најме кочијаша који их одвезе у Бунис. Одатле опет најме другог кочијаша и колима се врате у Ниш и Белу Паланку; одавде пак, помоћу ових пасоша жељезничким возом оду у Софију. У Софији трошили су немилеце; куповали су одело, кошуље, златне сатове и ланчеве, муштикле и многе друге луксузне ствари. „Остатак смо задржали у намери да отворимо механу“, рекли су на саслушању... Сигурно да створе легло осталим својим друговима — лоповима?

И код полицијске власти и на суду, „Сека Перса“ је одлучно тврдио, да је крађу он сам извршио. Сву одговорност примио је на себе. Суд је према томе осудио Светолика (?) „Сека Персу“ на 3 године робије, а Пећанца ослободио.

Пећанац је сад у слободи и не зна се где је. Раније био је осуђиван на 15 година робије за опасне крађе, с тога треба на њ' обратити пажњу.

*) Откуд сад Светолик Милојковић, кад је раније познат као Светозар — Војислав — Урошевић, и под тим именом тринут осуђиван на робију!! Види „Пол. Гл.“ бр. 23. т. г. страна 177. Треба извидети које му је право име.

ПОТЕРА.

Стојан Тршић, опасан зликовац, који је био у притвору среза рамског због седам опасних крађа, ноћу између 22—23 тек. провалио је зид на апсани и побегао. Он има 29 год. средњег је стаса, дугачког лица, сувоњав је, смеђ, чела високог, носа подугачког, очију смеђих, бркова танких, средњих, браде кратке; на десној страни образа има малу рану, коју је добио 11 тек. мес., када је ухаћен. Од одела Стојан има на себи дуг зимски, црни капут, на ногама чизме, а на глави обичну црну шубару. Наређује се живо тражење. Пронађеног треба под јаким стражом спровести нач. среза рамског с позивом на Бр. 15744, или Управи гр. Београда на Бр. 28242. Треба имати на уму да се Стојан радо издаје за трговца.

Марија Розманек. Пре шест месеца Марија је по издржаној осуди последњи пут протерана у Аустро-Угарску, одакле је и прешла у Србију пре 15 до 20 година. Протеривана је и раније више пута, али се она увек после кратког времена враћала. Београдској полицији достављено је, да је Марија опет прешла у Београд, но по довољном тражењу није се могла пронаћи.

Марија је крадљица и скитница. За крађе и скитњу кажњавана је небројено пута, али све то није помогло да се окане тога посла.

Обраћа се пажња свакоме да се Марије чува, и ко је приметити, да одма достави Управи гр. Београда или најближем кварту, те да се над њом изврши поновно прогонство.

Живану Живановићу, из Вучића, среза студеничког, ноћу између 24—25 тек. мес. украдене су две краве и један јунац. Краве су крупне, длаке жуте; имају по 5 год., а јунац је длаке беле; има 3 год. Наређује се тражење. Пронађеног крадљивца са покрађом треба стражарно спровести начелнику среза студеничког с позивом на Бр. 12985, или Управи гр. Београда на Бр. 28241.

Едуард Вуглер, по народности Швајцарац, бивши секретар у хотел „Европе“ у Милану (Италија) проневерио је своје господару Е. Мартионију 100.000, сто хиљада динара и утекао у свет.

Едуард је висок 1.70 метра, има угаситу косу, плаве бркове, један прамен беле косе иза левог ува, коју је вероватно сада у цељи прикривања оварбао; на једном образу има младеж. — Мисли се да је бегунац у друштву са још неком женском која га је јамачно и навукла на овај танак лед.

Оштећени Е. Мартиони обећава ономе ко Едуарда ухвати 2000 динара на име награде, а сем тога и 10% од суме која се код њега нађе.

Ко Едуарда пронађе нека га пријави најближој полицијској власти а ова, кад га буде притворила да се обрати Управи града Београда, од које ће добити даља упутства.

Јеремији Видојковићу, из Шетке, среза ражањског, округа крушевачког, непознати лопови украли су 18 брава оваца, од којих су: 5 беле, а 12 црне. Наређује се тражење. Прона-

ђеног лопова са покрађом треба стражарно спровести начелству окр. крушевачког с позивом на Бр. 13519, или Управи гр. Београда на Бр. 27790.

Батијер Османовић, родом из Новог Пазара, бив. слуга Миленка Трајковића, механиџе из Ђурије, 15 овог месеца побегао је од свог газде пошто му је претходно покрао ове ствари: једне нове чакшире, једне панталоне од шајка, један грудњак од ћитајке, једно сукнено гунче и два пара кошуља. Батијер има 30 год.; стаса је високог; у опште је црномањаст; вере је мухамеданске. Наређује се тражење. Пронађеног крадљивца са покрађом треба стражарно спровести нач. окр. моравског с позивом Бр. 11874, или Управи града Београда на Бр. 28018.

Јосиф Јовановић, притвореник среза параћинског, ноћу између 22—23 тек. мес. побегао је из притвора, у коме је био због једне опасне и једне прости крађе. Он је омален, дежмекаст, у опште црномањаст; у оделу војничком — оном с којим је пребегао. Наређује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести помен. среском начелнику с позивом на Бр. 21872, или управи гр. Београда на Бр. 28140.

Оглашени за хајдуке. — **Михаило Миленковић** — **Белић** и **Здравко** — **Милоје** — **Лазаревић** — **Пантић**, оба из села Ломнице, среза расинског решењем начелства округа крушевачког од 17 тек. мес. № 13241, а на основу чл. 3 зак. о хватању и утамањивању хајдука, оглашени су за хајдуке. Михаило има 60. год. средњег је раста, добро развијен, у лицу је сувоњав, црномањаст је; има кратке, густе бркове, проседу браду и црну косу. Здравко има 20. год. средњег је раста, добро развијен, у опште је плав; у једну је ногу сакат; писмен је — свршио виодељску школу у Букову. Начелство окр. крушевачког моли све полиц. власти да ове оглашене хајдуке похватају, или побију.

Начелник среза млавског, под 22. т. мес. послао нам је следеће извешће:

Антоније Јовановић, берберин, који је мојом депешом Бр. 16677 тражен („Потерница“ у „Полицијском Гласнику“ бр. 41.), дошао је сам и пријавио ми се без спровода, и скинуо сваку одговорност са себе за „однети алат“.

Т Р А Ж Е С Е.

Драгутин Младеновић, син Ленке Младеновића, удове, нестало је пре месец и по дана, и о њему до данас нема никаква трага. Мисли се, да га је неки сељак одвео незнано куда. Драгутин има око 13 год., омален је, сувоњав и смеђ. Одело је на њему немачко, а на глави шајкача. Моле се власти а и сваки други, ако овог Драгутина примете и нађу, да известе уредништво.

Борислава Лазаревића, бив. шегрта код Милоша Савића, обућара оvd., тражи Управа гр. Београда актом № 28188. Борислав је родом из Бруса, среза жупског, има 15 год., средњег је раста, у опште је плав. Пронађеног треба спровести помен. Управи с позивом на Бр. 28988.

У Х В А Ћ Е Н

Јован Грујић — **Лазич** — **Лазов**, лопов, варалица и бегунац војнички, чију смо слику донели у потерници нашој на страни 293. у бр. 38. ухаћен је пре неки дан у Ристовцу у жељезничком возу. Њега је по слици донетој у нашем листу познао и ухватио вредни тамошњи комесар жељезничке полиције г. Мијаило Стојковић. Јован је одмах спроведен гарнизонару врањском, из чијег је затвора и утекао.

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Стева Ј. Гудовић, начелник среза орашког, за кога смо у прошлом броју јавили да је добио једногодишње осуство за Беч ради студирања полицијске струке, — отпутовао је тамо јуче. При поласку свом, г. Гудовић нас је посетио и обећао своје дописивање. Срећан му пут.